

h kaki stari zasebni učenici pošiljajo k nauku. Tega truda staršem kar nič ni treba. Učenje je šolska reč. Starši naj le skerbé, da svoje otroke lepo vzrejajo, t. j. da jih navadijo na vsako besedo naglo vbogati in pri naj manjšem delu gledajo na to, da so natančni, ker šolski otroci morajo na tanko spolnovati učiteljeve ukaze, če se hoče, da v šoli napredujejo. Domača ali hišna naloga je tedaj, da starši otroke vzrejajo, šolska pa, da se podučujejo in pri tem tudi ob enem vzrejajo. Višje šole imajo več opraviti z učenjem.

Odgoja mora tedaj v domači hiši vterditi si korenine in potem v enem kolovozu s šolo nadaljevati, učenje pa se mora vse le šoli pripuščati. Tudi tako imenovano posebno podučevanje učencev (inštrukcije) so nepotrebne. Večkrat se prigodi, da se učenec v šoli napeljuje po tem, domá pa po drugem vodilu, in nasledek tega je splošna zmešnjava, da učenec ne napreduje. Pravo učenje v šoli ima za svojo poglavitno nalogo opazovanje, po katerem potem vsi zaumeni prihajajo v učencevo dušo. Že Komenski je djal: „V šoli naj se učenec uči najpred opazovati, potem še le popisovati, ker le iz opazovanja izhaja pravo učenje in prava terdna vednost“.

V šoli se mora otroke vaditi prav in redno misliti in sicer tako, da pri mišljenji tudi čuti. Tedaj je prva učiteljeva naloga ta, da učence vadi z občutkom misliti, ker v tem je podlaga vsega drugega izobraževanja za opazovanje, predstavljanje in zaumenje.

Naj bi tedaj starši in učitelji dobro razumevali svojo nalogo. Starši naj bi svoje otroke od prvega trenutka, ko jim jih Bog dá, prav vzrejali, učitelji pa naj bi v šoli dobro vzrejo nadaljevali in jih prav podučevali. Le s tem, ako domača hiša in šola spolnujeta svojo dolžnost, širi se omika med ljudstvom.

O slovenskem učiteljskem zboru.

Da so učiteljski zbori važni, da koristijo šoli in učiteljstvu, mislim mi ni treba dokazovati; jasen dokaz tega je, da so imeli učitelji v raznih deželah že več takih zborov, da jih še tudi v prihodnje mislijo osnovati in da jih posamesne vlade v tem početku podpirajo. Tudi naši sosedni učitelji na Hervaškem imeli so pretečeno leto v Zagrebu tak zbor, katerega se je mnogo slovenskih učiteljev vdeleževalo. In kaki vspeh je imel ta zbor? Vzbudil je učitelje hervaške, vzrokovoal živahno gibanje na šolskem polji, pridobil mnogo prijateljev šolstvu in postavil temelj „narodni šoli“ in splošni ljudski omiki.

Kaj pa mi Slovenci? Pri nas, žalibog še ni šolstvo na istej stopinji, na kateri bi moralo biti, da bi iz njega vél pravi duh omike v

prosti narod. Mi potrebujemo dobrih „narodnih šol“. Če si tih priborimo, postavljena je podlaga narodni omiki. V ta namen treba je postaviti načela, po katerih se ravnati, da nam izraste dobro narodno šolstvo, in to je naloga prihodnjega slovenskega učiteljskega zbora. Ker je pa živo potrebno osnovati dobre narodne šole, je tedaj ta zbor slovenskemu šolstvu zelo potreben. Do sedaj še nismo imeli nobenega takega zbora, kajti okoliščine so nam bile neugodne sklicati tak zbor. Slovenski učitelji tedaj radostno pozdravljamo glas „Učiteljskega Tovarša“, kateri nam nanzanja, da namerava slovensko učiteljsko društvo letos sklicati „zbor slovenskih učiteljev“, v katerem se bodedo zbrali okoli matere pedagogike in se zedinili, ter skupno delali i položili dobro podlago narodnemu šolstvu in boljši prihodnosti našemu narodu. Ako pa hočemo tak zbor napraviti, moramo zgodaj začeti delati, nič časa ne smemo zamuditi, kajti koliko opravila daje vredba takega zbora, previdi vsak, kdor je bil že kje pri takih zborih.

Ker pa bode omenjeni zbor v beli Ljubljani, treba je, da se mu dá veličastna vnanja in notranja podoba, da se združi z zborom tudi razstava učilnih pripomočkov, da se napravijo primerne veselice i. t. d. K temu je treba, da se vsa ta stvar razdeli v več razdelkov i za vsak razdelek naj bi bil poseben odbor, kakor: „centralni, razstavní, stanovanjski i veseliški odbor“. Ker je pa nemogoče, da bi bil občni zbor „slovenskega učiteljskega društva“ (ktero napravi občni slov. uč. zbor) popred nego jeseni, bi bilo dobro, ko bi se enkrat nekoliko slovenskih učiteljev v Ljubljani sošló, da bi se o celej tej stvari natančneje posvetovali i posamesne odbore volili.

Vi pa, dragi sobratje! ne zamudite pristopiti k „slovenskemu učiteljskemu društvu“, podpirajte ga po svoji moči duševno i materijalno. Pokažite, da ste zvésti slovenski učitelji, da ste zmožni in se tudi hočete izobraževati.

Ne zamudite pa tudi vdeleževati se pervega slovenskega učiteljskega zbora i sodelovati na pričetem delu, iz kterega nam bode vzrastlo „narodno šolstvo“.

Podčeren.

Kako bi se ljudsko šolstvo povzdignilo.

Vsi izobraženi narodi obračajo naj večji pozor na ljudsko šolstvo, ter si prizadevajo po svojej moči pridobiti si dobrih učiteljev s tem, da kolikor je mogoče boljšajo njih materijalno stanje. In to je pravo, kajti, ako so učitelji dobre, izdatne moči, je gotovo tudi šolstvo na dobri stopinji. Nam Slovencem se v enomér očita neizobraženost. Res je, da nismo še na tistej stopinji narodne omike, kakor so nekteri drugi narodi